

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פד.

עין משפט
גר מצוה

1 א מ"י פ"ח מהלכות
כלים הלכה ב' ה"א
כ"ד הלכה כ"ד:

תורה אור השלם

- 1 ויאמר וכן צלמקע קום אתה ופגע בנו כי כאיש נבחרתו הקים נרעון וחרגי את וכן ואת צלמקע ויקח את השודרים אשר בצערי גמליהם. שופטים ח כ"א
- 2 אל תען בסיל באלותו פן תשנה לו גם אתה. משלי כו ד
- 3 בן פרת יתקן בן פרת עליו עין בנות יצודה עליו שור. בראשית מט כב
- 4 המקלא הנאל אתו מכל רע יקר את וצערים ויפרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק ויעקב לרב בקרב הארץ. בראשית מט טו
- 5 עובד ויתקף אני אתה ואלמנתך עלי תבטח. ירמיהו מט יא

לעני רש"י

אשכנזי (אשכנזי).
חגי ציד.
פלגליא. חרש.
דקניו (דקניו). סחם
מחמח מרש (מצורף).

אמר רבי יוחנן איברה דרבי ישמעאל ב"ר. אלו דכריס נכמנו שלח להוציא לנו על בני אדם שהם קר: **אמר** ר' יוחנן אגא אשתירי משפיר ירושלים. רבי יוחנן אמר מורכב הרבה היה אלא כלומר אשתירי ממשפחתם ולפי שאומר רבי יוחנן שהיה

מאונה משאר בני אדם בדבר אחד הוציר גם שהיה מאונה ביופי: **יתב** אשערי שביליה. והא דלמרי' צערכי פסמים (פסמים דף ק"א). האי מאן דפגע באתמח עדין דפלקת מטבילת מניה לחזת ליה רוח וטוים היינו כשפוגע בה אבל רבי יוחנן שהיה יושב שם נקבע אין זו פגיעה אי נמי הכס שפוגע כשעולה בעודה ערומה מן הנהר: **א'** הדרת כך ב'ו'. מכלן אמר ר"מ דר"ל ממחלה דע הרבה ס'אלא שפרק עול מורה ונעשה עם הארץ ועסק בלסעיות מדקאמר אי הדרת כך משמע להיות כמתלה ולא תפרוק עול מורה מעליך וקאמר נמי מאי אהניט לי התם קרו לי רבי כלומר מעיקרא נמי הוה קרו לי רבי אלא ששכחתי ומה שפי' נקונט' ר' היינו רבן של לטטים אין נראה אע"ג דלשכחן במס' ע"ו (דף ק"א) מ"ט קרו לך רבי רבן של טרסיים אני והיינו דלמרי' ב"ב כל מבני (שבת דף ק"ט): אילן ר"ל לרבי יהודה נשיאה כך מקובלני מאמתי ואמרי לה מאמתיך כל עיר שאין בה מיעוקות של בית רבן כ"י משמע שקיס שלמימו רבי יוחנן למד מאחרים: **א'** הדרת כך. לקמן מוכח דנכנס דקאמר אמיל אחמיה וקא בכיל קמיה ולא חש לשמא יאמרו בשביל זו מור זה כדמיש לקמן (דף פ"ה): **הסכין** והפגיון סאיפתי סקבאין מופאה. הקשה ר"ת דתנן במס' כלים פרק י"ד הסיף והסכין מאימתי מקבלים טומאה הסיף משיושפט והסכין משישמחה והיינו דלא כרבי יוחנן דלמא כר"ל ונראה דהיא ממני' כשעלו חלודה וכל למקן דמינא כמספתי" סייף וסכין שהעלו חלודה טורחן שפן והשחמן ס' (מקבלין טומאה) אבל ממחלתם הוה גמר דדיהו דמפרש כשעממן ונראה דשפן קאי אסיף והשחמן קאי אסכין אע"ג דקמי' לשון רביס והוה השמא חוספמח כמו המשנה: שמין

כי האי מעשה לדיה. מינהו המלך לתפוס גנבים ולטעים: לגבי דדי. פנים אל פנים: בקרא דפורי. למד בקר: כינייהו. בין שיהן ממחך כרסן מתוך שכרסן גדול: מערויפא. שרית נכרית: אינס שלכס. שאינס יכולין להזקק לנשומים: שלן גדול משלנו. כרסן של נשומי גדול משלנו: כי כאיש גבור. אכר תשימ. לשון אחר שלהן גדול מאיה על אשה מרובה משל איש: כ"ס. שמאומה מרובה ואינס מוקקין להן ונבעלות לאחרים: אהבה דוקאם אס כפאר. ומתוך שמאומה מרובה על תאומי נצר שני נחמק: כי דקורי דסרפנא. סלים שעושין בהרפניא ד': אישפירי. נותרתי: שופרי. ויהרורי מוארו וקיון (עור) פניו: מבי סילקי. כשיולא מביח האומן שהוא להוב ממראה להב האש: כי סילקי. בעלותו מן האש: פרזידי. גרעיין: ונדהר ליה כלילא. יסובנהו שפה לפיו סביב של ורד ארום: ויהרורי. דנפקי מיניה על פני הארץ: מעין. ולא הכל: הדרס פנים. וכן: עולי עין. עולין למעלה מן העין והיא מלמטה שהיא אינה יכולה לבלוט בה: מויס ריש לקיש. שהיה לטטים: שור. סקן: אמר ליה. ר' יוחנן: חילך לאוריפא. כמה כוחך יפה לנפול עול מורה: שופר. יופיך: לגשי. ראי לנשים: ולא מלי. לקפון כהאזנה דמשקל עליו עול מורה משש כמו: הסיף והסכין. משנה היא במס' כלים (פ"ד מ"ה): סעינין. אשפירי: ומגל די ומגל קאי. פלגליא כלע"ו: משינרס. דקיי"ו כלע"ו: ליספאה כלסעיניוים ידע. לפי שהיה לטטים אמה נקי בלוחן כלי אומנות ליסעיניו: ר' קרו לי. רבן של לטטים וראש להן הייתי: אסאי אספיה. דרבי יוחנן אשמו דריש לקיש: וקא בכיל קמיה. דר' יוחנן להפפל על צעלה: עוכס יסומך אני אחיה ואלמנוסיך עלי סכטחו. ספוק הוא בירמיה: מלסער. מתחרט על שהמימו שלח היה מולא תלמיד ומיק כמותו: דשף דעסיה. נעקרה ממנו דעמו ונשמתה: ואפילו

כי האי מעשה לדיה פגע ביה אליהו אמר ליה עד מתי אתה מוסר עמו של אלהינו להריגה אמר ליה מאי אעביד הרמנא דמלכא הוא אמר ליה אבוך ערק לאסיא את ערוק ללודקיא כי הוה מקלע ר' ישמעאל ברבי יוסי ור' אלעזר בר' שמעון בהרי הדרדי הוה עייל בקרא דתורי בנייהו ולא הוה נגעה בהו אמרה להו הדיא מטרונתא בניכס אינס שלכס אמרו לה שלחן גדול משלנו כל שכן איכא דאמרי הכי אמרו לה יכי כאיש גבורתו איכא דאמרי הכי אמרו לה אהבה דוחקת את הבשר ולמה להו לאהרורי לה והא כתיב יאל תען כסיל כאולתו שלא להוציא לנו על בנייהם א"ר יוחנן איברה דר' ישמעאל (בר' יוסי) כחמת בת תשע קבין אמר רב פפא איברה דרבי יוחנן כחמת בת חמשת קבין ואמרי לה בת שלשת קבין דרב פפא גופיה כי דקורי דהרפנא אמר ליה יוחנן אגא אישתיירי משפירי ירושלים האי מאן דבעי מחזי שופריה דרבי יוחנן נייתי כסא דכספא מבי סלקי ונמלייה פרצידיא דרומנא סומקא ונהדר ליה כלילא דוורדא סומקא לפומיה ונותביה בין שמשא לפולא הוהא זהרורי מעין שופריה דר' יוחנן איני ויהאמר מר שופריה דרב כהנא מעין שופריה דרבי אבהו שופריה דר' אבהו מעין שופריה דיעקב אבינו שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון ואילו ר' יוחנן לא קא חשיב ליה שאני ר' יוחנן דהדרת פנים לא הויה ליה ר' יוחנן הוה אויל ויתב אשערי טבילה אמר כי סלקן בנות ישראל מטבילת מצוה לפגעו כי כי היכי דלהו להו בני שפירי כוותי גמירי אורייתא כוותי אמרו ליה רבנן לא מסתפי מר מעינא בישא אמר להו אגא מורעא דיוסף קאתינא דלא שלמא ביה עינא בישא דכתיב בן פורת יוסף בן פורת עלי עין ואמר ר' אבהו אל תקרי עלי עין אלא עולי עין ר' יוסי בר חנינא אמר מהכא יודגו לרוב בקרב הארץ מה ואין העין שולטת בהן אף זרעו של יוסף אין העין שולטת בהן יומא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא חוייה ריש לקיש ושוור לירדנא אבתריה אמר ליה שופרך לנשי א"ל אי הדרת כך יהיבנא לך אחותי דשפירא מינאי קביל עליה בעי למיהדר לאתויי מאניה ולא מצי הדר אקרייה ואתנייה ושויה גברא רבא יומא חד הוה מפלגי בי מדרשא אהסיף והסכין והפגיון והרומח ומגל די ומגל קציר מאימתי מקבלין טומאה משעת גמר מלאכתן ומאימתי גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפם בכבשן ריש לקיש אמר משיצחצחן במים א"ל לסמאה בלסעינותיה ידע אמר ליה ומאי אהנת לי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי אמר ליה אהנאי לך דאקריבך תחת כנפי השכינה חלש דעתיה דרבי יוחנן חלש לקיש אתאי אחתיה קא בכיא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה עובה יתומך אני אחיה עשה בשביל אלמנותי אמר לה יאלמנותיך עלי תבטחו נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה מובא אמרו רבנן מאן ליזיל ליתביה לדעתיה נזיל רבי אלעזר בן פרת דמתדרין שמעתיה אול יתיב קמיה כל מילתא דהוה אמר רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך אמר את כבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת תניא דמסייע לך אטו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אויל וקרע מאניה וקא בכי ואמר היכא את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צוה עד דשף דעתיה (מיניה) בעו רבנן רחמי עליה ונח נפשיה ואפילו

(א) כיב נת. (ב) כרסות כ. ע"ס. (ג) כרסות ס' דף נה: קטנה לו: כיב קיה: (ד) ושי' פשי' נשבת קח. ותוס' חולין ד. ר' ד"ה דקוריא. (ה) ושי' פוס' יבמות ט. ר'ה אלא נכח וכו' ותוס' טעוין סה: ד"ה ר"ל. (ו) (מ"ה). (ז) וכלים פ"ג ד"ה (מ). (ח) חזרו לטומאתן הרשעה כליל וכן א"ת (תוספ').

מוסף רש"י

כי דקורי דהרפנא. כתיב של הפסח (שבת פ"ב). ר' יוחנן הוה אויל ויתב כ"ו. ר' יוחנן אגא יפה מולד היה. דלמתיך שפריה דר' אטו מעין שופריה ור' גבורות כ' וצ"ב. עולי עין. מולקין מן העין. שאינה שולטת בהן (שם): א"ל: שטיין על העין ובעיני סוסה לו: ורש"י כ"ב פ"ה.